

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-131>

УДК 336.1

СВІТОВІ ТРЕНДИ ВЗАЄМОДІЇ ВНУТРІШНЬОГО І ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

GLOBAL TRENDS IN THE INTERACTION BETWEEN INTERNAL AND EXTERNAL FINANCIAL CONTROL OF STATE-OWNED ENTERPRISES

Слюсар Вадим Юрійович
аспірант PhD,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8107-3444>

Slusar Vadym
State Tax University

У статті досліджено світові підходи та тенденції у сфері взаємодії внутрішнього й зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. Проаналізовано досвід таких країн, як США, Велика Британія, Канада, Японія, Австрія, Німеччина, Франція, Італія та Польща, з акцентом на механізмах взаємодії, зокрема обміну інформацією, проведення спільних контрольних заходів та використання інформаційних систем. Виявлено, що у більшості досліджуваних країн взаємодія базується на принципах відкритості, підзвітності, цифровізації процесів фінансового контролю та взаємному використанні результатів перевірок. Обґрунтовано важливість для України врахування досвіду Франції, Італії та Польщі, системи яких мають структурну та функціональну подібність до української. Окреслено особливості законодавчого регулювання досліджуваних країн, зокрема положення Конституцій, Законів про фінансовий контроль, Законів про внутрішній та зовнішній фінансовий контроль.

Ключові слова: фінансовий контроль, державні підприємства, взаємодія, міжнародний досвід.

The article examines global trends and approaches to the interaction between internal and external financial control of state-owned enterprises. The purpose of the study is to identify effective models of coordination between control institutions and determine their applicability for Ukraine. The relevance lies in the need to improve transparency, accountability, and efficiency of SOEs in line with international standards and the Ukraine Facility reform agenda. The research applies comparative, analytical, and systemic methods to study the experience of the United States, the United Kingdom, Canada, Japan, Austria, Germany, France, Italy, and Poland. The results show that in most analyzed countries, the interaction between internal and external financial control is based on the principles of transparency, cooperation, and digital transformation. In the United States, the Government Accountability Office works with internal audit units of federal agencies through data exchange and joint initiatives, applying modern information systems and AI-based frameworks. In the United Kingdom, the National Audit Office and the Government Internal Audit Agency coordinate audits, share results, and provide feedback to improve the management of public resources. Japan's Board of Audit interacts with ministerial internal audit divisions using cloud platforms and digital data systems. In EU member states, especially France, Italy, and Poland, legislation defines mechanisms of access to information, joint audits, and mutual assistance between audit institutions and internal control units. The European Court of Auditors ensures harmonization of standards and supports data exchange across countries. The findings confirm that the International Organization of Supreme Audit Institutions plays a key role in setting international standards that encourage cooperation between internal and external control bodies. The practical value of the study lies in the potential adaptation of these practices in Ukraine. The experience of France, Italy, and Poland – whose systems are structurally and functionally similar to Ukraine's – can guide the modernization of its financial control model through legal improvements, institutional cooperation, and digital integration, strengthening efficiency and accountability in the management of state-owned enterprises.

Keywords: financial control, state-owned enterprises, interaction, international experience.

Постановка проблеми. На сьогодні зовнішній та внутрішній фінансовий контроль державних підприємств характеризується недостатньою ефективністю та результативністю. Зокрема, через випадки дублювання контрольних заходів, повторення виявлених порушень та надання ідентичних рекомендацій. Окрім цього, зовнішні органи фінансового контролю часто позбавлені дієвих механізмів впливу на державне підприємств в частині усунення виявлених порушень та виконання рекомендацій. Тоді як внутрішній фінансовий контроль залишається малоефективним в процесах попередження порушень і своєчасного реагування на виявлені недоліки. Окрім цього, внутрішній фінансовий контроль державних підприємств часто не реагує належним чином на рекомендації, які були надані зовнішніми контролюючими органами. Це призводить до повторення порушень та збереження системних недоліків в управлінні [1].

План «Ukraine Facility» підтверджує наявні проблеми у системі фінансового контролю державного сектору та наголошує на реалізації реформ у цій сфері. У документі наголошується на необхідності підвищення інституційної спроможності Рахункової палати та Державної аудиторської служби, удосконалення механізмів обміну інформацією, координації контрольних заходів та впровадження європейських стандартів аудиту [2]. Це вказує на актуальність проблеми недостатньої взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств та потребу у реалізації ефективної системи взаємодії, яка відповідає сучасним світовим практикам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато науковців приділяли увагу розвитку системи державного фінансового контролю в Україні, зокрема Бардаш С. В., Дікань Л. В., Добіжа Н. В., Сисоєва І. М., Слободяник Ю. Б. та Хомутенко А. В. [3-7]. Науковці досліджували трансформацію та розвиток системи державного фінансового контролю в Україні, зокрема його особливості, концептуальні засади та механізми підвищення ефективності управління державними фінансами. Водночас залишається актуальною потреба у вивченні світових тенденцій взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств, аналізі моделей подібних систем у різних країнах та визначенні ефективних механізмів і інструментів їхньої взаємодії.

Формулювання цілей статті. Дослідити світові тенденції взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств, узагальнити зарубіжний досвід організації такої взаємодії та визначити можливості його адаптації до українських умов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливу роль у координації та стандартизації діяльності органів фінансового контролю відіграє Міжнародна організація вищих аудиторських інституцій (INTOSAI). Організація розвиває взаємодію між органами внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю, шляхом встановлення єдиних стандартів, які забезпечують узгодженість, прозорість і ефективність їхньої взаємодії. До складу INTOSAI входить понад 190 країн, серед яких Сполучені Штати Америки, Канада, Великобританія, Німеччина, Франція, Японія, Австрія, Італія, Польща.

У США взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств забезпечується співпрацею Генерального контрольно-ревізійного управління (GAO) та внутрішніх підрозділів контролю федеральних агенцій. Зокрема GAO проводить аудити діяльності агенств, надає рекомендації щодо усунення виявлених недоліків і підвищенні ефективності управління, здійснює моніторинг виконання цих рекомендацій, а також бере участь у спільних ініціативах із федеральними агенствами які спрямовані на вдосконалення політики й системи управління державними підприємствами. Окрім цього, GAO використовує результати перевірок державних підприємств (ДП), проведених внутрішніми контрольними підрозділами федеральних агенств. У разі виявлення недоліків GAO може ініціювати проведення внутрішніх перевірок та сприяти вдосконаленню систем внутрішнього контролю в державних підприємствах [8].

Також, Генеральний аудитор GAO взаємодіє з керівниками агенств через спільні зустрічі з метою обговорення спільних інтересів та проблемних питань. GAO надає федеральним агенствам інформацію щодо проведення аудитів, зокрема мету, обсяг, методологію перевірки, джерело запиту та очікувану дату завершення контрольного заходу [8; 9].

У Великій Британії взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Національним аудиторським управлінням (NAO), Державним агентством внутрішнього аудиту

(GIAA) та урядовими департаментами. Генеральний аудитор NAO (C&AG) здійснює перевірку річної звітності GIAA. Окрім цього, C&AG проводить консультації з урядовими департаментами та GIAA щодо планування і проведення аудитів, які виконує NAO [5]. C&AG має право доступу до документів внутрішнього фінансового контролю ДП, які зобов'язані надавати необхідну інформацію [10; 11; 12].

Окрім цього, взаємодія між NAO, Парламентом та міністерствами реалізується через розгляд аудиторських звітів і спільне обговорення результатів перевірок. NAO надає рекомендації, а міністерства впроваджують заходи для усунення порушень і вдосконалення внутрішнього контролю [12].

У Японії взаємодія внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств реалізується через співпрацю Рахункової палати (РП) Японії з міністерствами, урядовими відомствами та їхніми відділами внутрішнього аудиту. Рахункова палата Японії проводить аудит уряду, та діяльності державних підприємств. РП Японії співпрацює з Адміністративним бюро оцінювання Міністерства внутрішніх справ і комунікацій. Бюро здійснює оцінку ефективності урядових установ [13]. У процесі аудиту РП взаємодіє з міністерствами, відомствами та їхніми відділами внутрішнього аудиту шляхом обміну інформацією, результатами перевірок і консультацій. Окрім цього, РП має право отримувати від внутрішнього фінансового контролю ДП надання матеріалів, аналітичних даних та експертних висновків [14]. Також Рахункова палата Японії при виявленні недоліків або порушень в управлінні державними підприємствами надає рекомендації керівникам органів управління ДП [15].

У Канаді взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Офісом генерального аудитора (OAG) та внутрішніми аудиторами міністерств і державних підприємств. Генеральний аудитор має право доступу до інформації суб'єктів внутрішнього фінансового контролю державних підприємств. OAG проводить перевірки урядових органів і державних підприємств, надає Парламенту висновки та рекомендації щодо вдосконалення системи управління державними підприємствами. Окрім цього, працівники Офісу генерального аудитора можуть працювати в департаментах державних органів управління ДП і проводити моніторинг і контроль їх діяльності [16; 17].

У Європейському Союзі взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств реалізується через співпрацю Європейської Рахункової палати (ЕСА) з національними аудиторськими установами країн-членів ЄС та внутрішніми контрольними органами. ЕСА проводить аудити використання коштів ЄС у державах-членах, при цьому використовує результати внутрішніх перевірок і дані національних органів контролю. ЕСА має право запитувати необхідну інформацію від державних органів та підприємств, які отримують фінансування з бюджету ЄС. Додатково, ЕСА координує дії з національними Рахунковими палатами для уникнення дублювання перевірок [18; 19].

В Австрії взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Рахунковою палатою (Rechnungshof) та внутрішніми контрольними підрозділами міністерств і органів федеральних земель. РП перевіряє діяльність федерального уряду та результати надає до Національної ради [20]. РП в процесі перевірки ДП співпрацює з внутрішніми аудиторами таких підприємств. Окрім цього, для ініціювання нових перевірок, Рахункова палата використовує результати внутрішніх перевірок РП та має право запитувати необхідну інформацію у суб'єктів внутрішнього фінансового контролю ДП. Також РП може залучати експертів до проведення фінансового контролю [20; 21].

У Німеччині взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств відбувається між Федеральною Рахунковою палатою (Bundesrechnungshof), рахунковими палатами федеральних земель та внутрішніми контрольними підрозділами міністерств і державних підприємств. Федеральна Рахункова палата проводить аудити ДП та формує рекомендації щодо покращення їх діяльності та управління ними. Окрім цього, РП надсилає звіт до Бундестагу та Федеральної Ради (Bundesrat) з метою виправлення недоліків. В процесі проведення перевірок, РП використовує результати внутрішніх аудитів, координує дії з регіональними палатами для уникнення дублювання контрольних заходів, а також може обмінюватись з ними аудиторськими завданнями. Урядові органи реагують на звіти Рахункової палати, надають державним підприємствам рекомендації щодо вдосконалення управління, а також звітують перед Рахунковою палатою, урядом і парламентом про результати їхньої діяльності [22]. Федеральна РП та РП федеральних земель

взаємодіють через спільне проведення перевірок, обмін планами та результатів перевірок, а також через передачу аудиторських завдань [23; 24].

У Франції взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Рахунковою палатою (Cour des comptes), Генеральною фінансовою інспекцією (Inspection générale des finances) та внутрішніми аудиторами міністерств і державних підприємств [25]. Рахункова палата взаємодіє з парламентом через провення перевірок державних підприємств. Взаємодія РП з урядом здійснюється через звернення Прем'єр-міністра щодо проведення перевірок діяльності ДП. Окрім цього, Рахункова палата має право доступу до всієї необхідної інформації про діяльність ДП від суб'єктів внутрішнього фінансового контролю [26].

Генеральна фінансова інспекція взаємодіє із суб'єктами внутрішнього фінансового контролю державних підприємств шляхом надання ними інформації про діяльність ДП та сприяння у проведенні перевірок. Інспекція отримує запити та надає відповіді органам управління ДП, а також взаємодіє з Рахунковою палатою через сприяння в проведенні контрольних заходів [27; 28]. В процесі контролю державних підприємств органи зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю діють у координації. РП використовує інформацію отриману від Фінансової інспекції та відділів внутрішнього контролю міністерств.

У Польщі взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Вищою контрольною палатою (NIK) та контрольно-ревізійними та інспекційними органами, а також внутрішніми аудиторами державних органів і підприємств [29]. Взаємодія між ними здійснюється через обмін інформацією та документами. Окрім цього, NIK може проводити спільні або позачергові перевірки разом із інспекційними органами, а також надавати їм методичну, консультативну та експертну підтримку [30]. Також, NIK може проводити спільні аудити з вищими контрольними органами ЄС та Рахунковими палатами інших країн.

В Італії взаємодія між внутрішнім і зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств здійснюється між Рахунковою палатою (Corte dei conti), Генеральною фінансовою інспекцією та внутрішніми контрольними підрозділами міністерств і державних підприємств. Рахункова палата на запит уряду здійснює фінансовий контроль за державними

підприємствами [31]. Взаємодія між Рахунковою палатою та Генеральною фінансовою інспекцією реалізується через обмін інформацією, даними та документами у сфері фінансового управління ДП. Окрім цього, РП має право запитувати від органів управління ДП необхідні акти, звіти та матеріали щодо діяльності ДП [32]. Також взаємодія між внутрішнім та зовнішнім фінансовим контролем реалізується через навчання працівників внутрішнього контролю ДП.

Взаємодія внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств Франції, Італії та Польщі заслуговує особливої уваги, оскільки їхні системи мають структурну та функціональну подібність до української. Законодавчі норми взаємодії цих країн можуть бути використані для удосконалення нормативної бази України у сфері державного фінансового контролю.

Конституції Франції, Польщі та Італії встановлюють незалежний статус Рахункових палат, а також надають повноваження здійснювати контроль уряду. У випадку Польщі та Італії, в цьому законі закріплені основні засади взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю ДП. Закони про фінансовий контроль Франції та Польщі детально регулюють взаємодію між органами зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю ДП. Тоді як аналогічний закон Італії не висвітлює подібну інформацію. В Законах Польщі та Італії, що регламентують діяльність зовнішніх органів фінансового контролю, передбачено механізми доступу до інформації, обміну результатами перевірок та проведення спільних контрольних заходів. У Франції, аналогічні механізми взаємодії наведені в законі про внутрішній фінансовий контроль та в інших нормативно-правових актах.

Світові тренди взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств характеризуються активним впровадженням інформаційних технологій у процес контролю. Вони вже застосовуються або перебувають на етапі розроблення в різних країнах.

У США Генеральне контрольно-ревізійне управління активно використовує сучасні інформаційні системи та цифрові інструменти аудиту. Зокрема, застосовується методологія FISCAM (Federal Information System Controls Audit Manual) для оцінки проектування, впровадження та ефективності інформаційних систем контролю. Також GAO розробило рамкову схему відповідальності у сфері штучного

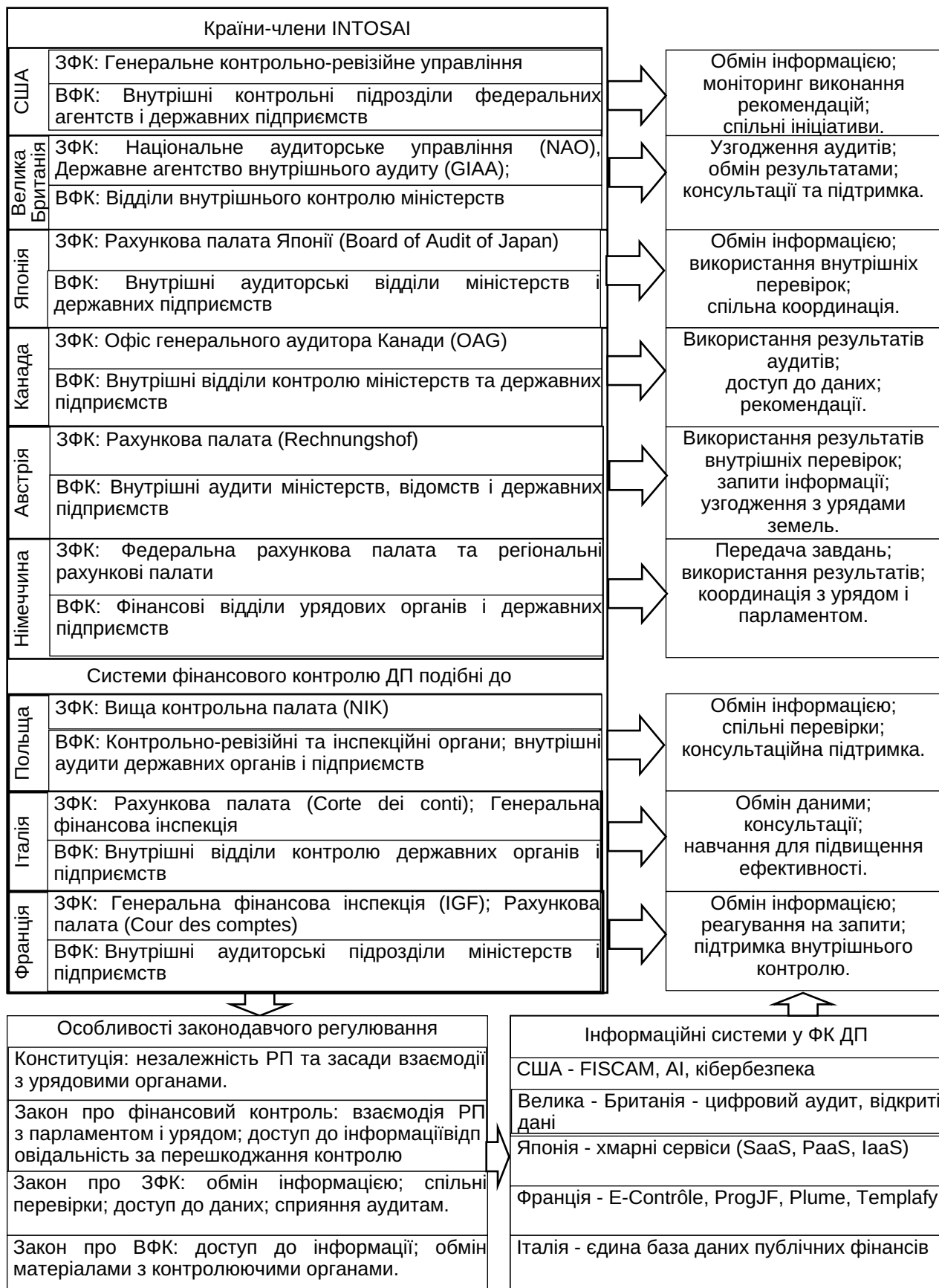

Рис. 1. Світові тренди взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств

Джерело: сформовано автором на основі [3-32]

інтелекту для забезпечення етичного та безпечного використання технологій AI у державному секторі. Федеральні агенції вже почали використовувати AI для управління державними підприємствами, боротьби з шахрайством та зловживаннями, виявлення загроз інформаційній безпеці. Окрім цього, США є членом Організації з економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Вона видала рекомендації щодо відповідального керування AI, які прийняті 46 країнами [33; 34].

Національне аудиторське управління Великої Британії активно застосовує цифрові технології, дані та інформаційні системи у своїй діяльності. Воно розробило доповіді та керівництва щодо використання даних в урядовому секторі, викликів цифрової трансформації та питань кібербезпеки. Також тривають обговорення щодо розвитку відкритих даних, використання штучного інтелекту та забезпечення захисту інформації й конфіденційності [10].

Рахункова палата Японії застосовує сучасні інформаційні системи та хмарні технології для проведення аудитів. Уряд використовує моделі публічної та приватної хмари, а також сервіси SaaS, PaaS і IaaS, які використовуються для управління та контролю державних підприємств [35].

У Франції Рахункова палата досягла значних успіхів у цифровій трансформації національної системи державного контролю. Наразі ведуться обговорення щодо стратегічного планування та модернізації інформаційних систем у фінансових юрисдикціях Франції, які сконцентровані на уніфікованій обробці даних. Серед актуальних проєктів: ProgJF – призначений для програмування та контролю, E-Contrôle – присвячений цифровому обміну документами між контрольними групами та контрольними органами, Plume Exploration – призначений для здійснення контролю, Tempafy – призначений для керування звітами. Окрім цього, розробляється

цифрове робоче середовище, яке передбачає доступ до програм і ресурсів для ефективного управління процесами фінансового контролю державних підприємств [36].

В законодавстві Італії, зокрема в Законі 196, статті 13, передбачено створення єдиної бази даних публічних фінансів. Така система буде розміщена в Міністерстві економіки та фінансів і збиратиме інформацію про бюджетні видатки державним підприємствам, використання ними бюджетних коштів, діяльність урядових органів щодо управління такими підприємствами. Доступ до такої бази буде наданий контролюючим органам фінансового контролю державних підприємств [37].

Висновки. Світові тренди взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств свідчать про різноманітність підходів до організації такої взаємодії. Зокрема, це зумовлено особливостями державного устрою, правових систем та рівня цифровізації досліджуваних країн. В США, Великій Британії, Канаді, Японії, країнах ЄС взаємодія між внутрішнім та зовнішнім фінансовим контролем державних підприємств реалізується через спільні перевірки, обмін результатами аудитів, надання методологічної підтримки, а також доступ до інформаційних баз та систем.

Особливу увагу заслуговує впровадження цифрових рішень у процес контролю державних підприємств. Зокрема, використання хмарних платформ, цифрових середовищ, систем управління звітністю, а також інструментів штучного інтелекту для аналізу даних і виявлення ризиків.

Важливе значення для української системи фінансового контролю має досвід Франції, Італії та Польщі, оскільки їхні моделі мають структурну та функціональну подібність до української. Це відкриває можливості для адаптації їх законодавчих механізмів і цифрових рішень у національну практику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Слюсар В. Ю. Взаємодія внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств України у контексті євроінтеграції / В. Ю. Слюсар // *Економічний простір*. – 2023. – № 58. – С. 208–218. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-28> (дата звернення: 07.10.2025).
2. Європейська Комісія. Програма «Ukraine Facility». – Брюссель : Європейський Союз, 2023. – URL: <https://commission.europa.eu> (дата звернення: 07.10.2025).
3. Bardash, S. *Conceptualisation of the Transformation of State Financial Control of Ukraine* // *Scientific Collection «InterConf»*. No. 126 (2022) : 7th ISPC «Science, Education, Innovation: Topical Issues and Modern Aspects» (September 26–28, 2022 ; Tallinn, Estonia) (дата звернення: 07.10.2025).
4. Слободяник Ю. Б. Трансформація системи контролю державних фінансів в Україні: стан, виклики та перспективи // *Облік і фінанси*. – 2020. – № 1. – С. 165–172.

5. Сисоєва І. М., Добіжа Н. В. Особливості здійснення державного фінансового контролю в Україні // *Вісник. Економічна наука*. – 2021. – URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf (дата звернення: 07.10.2025).
6. Дікань Л. В. Державний фінансовий контроль: концептуальні основи його розвитку // *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Економічні науки. – 2019. – № 2(22). – С. 38–51.
7. Хомутенко А. В. Державний контроль ефективності управління державними фінансами України // *Економіка та держава*. – 2020. – № 2. – С. 48–56.
8. *Agency Protocols*. – January 23, 2019. – URL: <https://www.gao.gov/> (дата звернення: 07.10.2025).
9. *U.S.C. § 716*. URL: <https://www.govinfo.gov/app/collection/uscode/2010/> (дата звернення: 07.10.2025).
10. *Офіційний сайт Національного аудиторського офісу Великобританії*. – URL: <https://www.nao.org.uk/> (дата звернення: 07.10.2025).
11. *Government Resources and Accounts Act 2000*. – URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/20/contents> (дата звернення: 07.10.2025).
12. *The Budget Responsibility and National Audit Act 2011*. – URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/4/contents/enacted> (дата звернення: 07.10.2025).
13. *European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations (DG NEAR)*. – URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en (дата звернення: 07.10.2025).
14. *Офіційний сайт Рахункової палати Японії*. – URL: <https://www.jbaudit.go.jp/> (дата звернення: 07.10.2025).
15. *The Board of Audit Act*. – URL: <https://www.jbaudit.go.jp/english/jbaudit/law.html> (дата звернення: 07.10.2025).
16. *Auditor General Act (R.S.C., 1985, с. A-17)*. – URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/a-17/> (дата звернення: 07.10.2025).
17. *Офіційний сайт Офісу генерального аудитора Канади*. – URL: https://www.oag-bvg.gc.ca/internet/english/admin_e_41.html (дата звернення: 07.10.2025).
18. *The European Court of Auditors (ECA)*. – URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/the-european-court-of-auditors-eca.html> (дата звернення: 07.10.2025).
19. *European Parliament and Council of the European Union. Regulation (EU, Euratom) 2018/1046*. – URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32018R1046> (дата звернення: 07.10.2025).
20. *Bundes Verfassungsgesetz*. – 2024. – URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138> (дата звернення: 07.10.2025).
21. *Офіційний сайт Рахункової палати Австрії*. – URL: <https://www.rechnungshof.gv.at> (дата звернення: 07.10.2025).
22. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland*. – 1949. – URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html> (дата звернення: 07.10.2025).
23. *Gesetz über die Grundsätze des Haushaltsrechts des Bundes und der Länder (Haushaltsgrundsätzegesetz – HGrG)*. – 1969. – URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/hgrg/BJNR012730969.html> (дата звернення: 07.10.2025).
24. *Prüfungsordnung des Bundesrechnungshofes (PO-BRH)*. – URL: https://www.bundesrechnungshof.de/SharedDocs/Downloads/DE/diverse_dokumente/pruefungsordnung_bundesrechnungshof.pdf?__blob=publicationFile&v=7 (дата звернення: 07.10.2025).
25. *Constitution of France*. – 2009. – URL: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/anglais/constiution_anglais_oct2009.pdf (дата звернення: 07.10.2025).
26. *Code des juridictions financières*. – 2023. – URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGIT-EXT000006070249/ (дата звернення: 07.10.2025).
27. *Décret n° 2023–349 du 9 mai 2023 relatif à l'organisation et aux compétences de l'inspection générale des finances*. – URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000047530346> (дата звернення: 07.10.2025).
28. *Décret n° 2022–634 du 22 avril 2022 relatif au contrôle et à l'audit internes de l'État* URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000045641320>.
29. *The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April, 1997*. – URL: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm> (дата звернення: 07.10.2025).
30. *Act on the Supreme Audit Office*. – URL: <https://www.nik.gov.pl/podstawy-prawne-dzialania-nik/akty-prawne/ustawa-o-najwyzszej-izbie-kontroli.html> (дата звернення: 07.10.2025).
31. *Constitution of the Italian Republic*. – URL: https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf (дата звернення: 07.10.2025).
32. *Italy. LEGGE 21 marzo 1958, n. 259 : Codice della legge italiana / Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*. – Roma, 1958. – URL: <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1958/04/08/058U0259/sg> (дата звернення: 23.10.2025).

33. *United States Government Accountability Office. Federal Information System Controls Audit Manual (FISCAM)*. – Washington, D.C., 2019. – URL: <https://www.gao.gov/fiscam> (дата звернення: 07.10.2025).
34. *United States Government Accountability Office. Key Practices to Help Ensure Accountability in Federal Use*. – Washington, D.C., 2023. – URL: <https://www.gao.gov/assets/gao-23-106811.pdf> (дата звернення: 07.10.2025).
35. *Board of Audit of Japan. Recent IT Audit Case from Our Audit Reports*. – Tokyo, 2022. – URL: <https://wgita.intosaicommunity.net/> (дата звернення: 07.10.2025).
36. *Cour des comptes. Site officiel de la Cour des comptes de la République française*. – Paris, 2024. – URL: <https://www.ccomptes.fr/fr> (дата звернення: 07.10.2025).
37. *Italy. DECRETO LEGISLATIVO 30 giugno 2003, n. 196 : Codice in materia di protezione dei dati personali / Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*. – Roma, 2003 URL: <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2003/07/29/003G0217/sg> (дата звернення: 07.10.2025).

REFERENCES:

1. Slyusar V. Yu. (2023) Vzaiemodiia vnutrishnoho ta zovnishnoho finansovoho kontroliu derzhavnykh pidpriemstv Ukrainy u konteksti yevrointehratsii [Interaction between internal and external financial control of state enterprises of Ukraine in the context of European integration]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, no. 58, pp. 208–218. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-28> (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).
2. Yevropeiska Komisiia (2023) Prohrama «Ukraine Facility» [Ukraine Facility Programme]. Brussels: European Union. Available at: <https://commission.europa.eu> (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).
3. Bardash S. (2022) Conceptualisation of the Transformation of State Financial Control of Ukraine. *Scientific Collection "InterConf"*, no. 126: 7th ISPC "Science, Education, Innovation: Topical Issues and Modern Aspects" (September 26–28, 2022, Tallinn, Estonia). (accessed October 7, 2025).
4. Slobodyanyk Yu. B. (2020) Transformatsiia systemy kontroliu derzhavnykh finansiv v Ukraini: stan, vyklyky ta perspektyvy [Transformation of the state financial control system in Ukraine: state, challenges and prospects]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, no. 1, pp. 165–172. (in Ukrainian).
5. Sysoieva I. M., Dobizha N. V. (2021) Osoblyvosti zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Features of implementation of state financial control in Ukraine]. *Visnyk. Ekonomichna nauka – Bulletin. Economic Science*. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).
6. Dikan L. V. (2019) Derzhavnyi finansovy kontrol: kontseptualni osnovy yoho rozvytku [State financial control: conceptual foundations of its development]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: Ekonomichni nauky – International Scientific Journal "Internauka". Series: Economic Sciences*, no. 2(22), pp. 38–51. (in Ukrainian).
7. Khomutenko A. V. (2020) Derzhavnyi kontrol efektyvnosti upravlinnia derzhavnymy finansamy Ukrainy [State control over the efficiency of managing Ukraine's public finances]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and the State*, no. 2, pp. 48–56. (in Ukrainian).
8. *Agency Protocols* (2019, January 23). Available at: <https://www.gao.gov/> (accessed October 7, 2025).
9. U.S.C. § 716 (2010). Available at: <https://www.govinfo.gov/app/collection/uscode/2010/> (accessed October 7, 2025).
10. *Official Website of the National Audit Office of the United Kingdom* (n.d.). Available at: <https://www.nao.org.uk> (accessed October 7, 2025).
11. *Government Resources and Accounts Act 2000*. Available at: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/20/contents> (accessed October 7, 2025).
12. *The Budget Responsibility and National Audit Act 2011*. Available at: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/4/contents/enacted> (accessed October 7, 2025).
13. *European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations (DG NEAR)*. Available at: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en (accessed October 7, 2025).
14. *Ofitsiynyi sait Rakhunkovoi palaty Yaponii* [Official website of the Board of Audit of Japan]. Available at: <https://www.jbaudit.go.jp/> (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).
15. *The Board of Audit Act*. Available at: <https://www.jbaudit.go.jp/english/jbaudit/law.html> (accessed October 7, 2025).
16. Auditor General Act (R.S.C., 1985, c. A-17). Available at: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/a-17/> (accessed October 7, 2025).
17. *Ofitsiynyi sait Ofisu heneralnoho audytora Kanady* [Official website of the Office of the Auditor General of Canada]. Available at: https://www.oag-bvg.gc.ca/internet/english/admin_e_41.html (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).

18. *The European Court of Auditors (ECA)*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/the-european-court-of-auditors-eca.html> (accessed October 7, 2025).
19. *European Parliament and Council of the European Union (2018)*. Regulation (EU, Euratom) 2018/1046. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32018R1046> (accessed October 7, 2025).
20. *Bundes Verfassungsgesetz (2024)*. Available at: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=bundesnormen&Gesetzesnummer=10000138> (accessed October 7, 2025).
21. *Ofitsiyni sait Rakhunkovoi palaty Avstrii* [Official website of the Austrian Court of Audit]. Available at: <https://www.rechnungshof.gv.at> (accessed October 7, 2025). (in Ukrainian).
22. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (1949)*. Available at: <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html> (accessed October 7, 2025).
23. *Gesetz über die Grundsätze des Haushaltsrechts des Bundes und der Länder (Haushaltsgrundsätzegesetz – HGrG) (1969)*. Available at: <https://www.gesetze-im-internet.de/hgrg/BJNR012730969.html> (accessed October 7, 2025).
24. *Prüfungsordnung des Bundesrechnungshofes (PO–BRH)*. Available at: https://www.bundesrechnungshof.de/SharedDocs/Downloads/DE/diverse_dokumente/pruefungsordnung_bundesrechnungshof.pdf?__blob=publicationFile&v=7 (accessed October 7, 2025).
25. *Constitution of France (2009)*. Available at: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/anglais/constitution_anglais_oct2009.pdf (accessed October 7, 2025).
26. *Code des juridictions financières (2023)*. Available at: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070249/ (accessed October 7, 2025).
27. *Décret n° 2023–349 du 9 mai 2023 relatif à l'organisation et aux compétences de l'inspection générale des finances*. Available at: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000047530346> (accessed October 7, 2025).
28. *Décret n° 2022–634 du 22 avril 2022 relatif au contrôle et à l'audit internes de l'État*. Available at: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000045641320> (accessed October 7, 2025).
29. *The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April, 1997*. Available at: <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm> (accessed October 7, 2025).
30. *Act on the Supreme Audit Office*. Available at: <https://www.nik.gov.pl/podstawy-prawne-dzialania-nik/akty-prawne/ustawa-o-najwyzszej-izbie-kontroli.html> (accessed October 7, 2025).
31. *Constitution of the Italian Republic*. Available at: https://www.senato.it/sites/default/files/media-documents/COST_INGLESE.pdf (accessed October 7, 2025).
32. *Italy. LEGGE 21 marzo 1958, n. 259: Codice della legge italiana. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, Rome, 1958*. Available at: <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1958/04/08/058U0259/sg> (accessed October 23, 2025).
33. *United States Government Accountability Office (2019). Federal Information System Controls Audit Manual (FISCAM)*. Washington, D.C. Available at: <https://www.gao.gov/fiscam> (accessed October 7, 2025).
34. *United States Government Accountability Office (2023). Key Practices to Help Ensure Accountability in Federal Use*. Washington, D.C. Available at: <https://www.gao.gov/assets/gao-23-106811.pdf> (accessed October 7, 2025).
35. *Board of Audit of Japan (2022). Recent IT Audit Case from Our Audit Reports*. Tokyo. Available at: <https://wgita.intosaicommunity.net/> (accessed October 7, 2025).
36. *Cour des comptes (2024). Site officiel de la Cour des comptes de la République française*. Paris. Available at: <https://www.ccomptes.fr/fr> (accessed October 7, 2025).
37. *Italy. DECRETO LEGISLATIVO 30 giugno 2003, n. 196: Codice in materia di protezione dei dati personali. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, Rome, 2003*. Available at: <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2003/07/29/003G0217/sg> (accessed October 7, 2025).